

Nr 132.

Av herr **Strömberg m. fl.**, *angående avgiften vid statens epileptikeranstalt.*

I den framlagda inkomst- och utgiftsstaten för Vilhelmsro epileptikeranstalt, som den 1 juli 1939 skall övertagas av staten, har vårdavgiften upptagits till 1 000 kronor om året. Detta har motiverats därmed, att denna avgift är fastställd för flertalet av de övriga epileptikeranstalterna och att fastställandet av samma avgift vid statens epileptikeranstalt, vilken — vid sidan av sin uppgift att för behandling och uppfostran omhändertaga epileptiska barn före och under skolåldern — skall tjänstgöra som undersökningssjukhus för kvinnliga fallandesjuka, komme att underlätta möjligheterna för evakuering till annat epileptikerhem för sådana. Då emellertid alla de andra epileptikeranstalterna — fränsett Margaretahemmet, som även har en liten epileptikerskola — äro avsedda endast för arbetshemselever, gäller denna synpunkt dock icke för *barn*, i det att sådana efter intagning å Vilhelmsro kvarstanna å denna anstalt under hela sin utbildningstid, i den mån de ej såsom obildbara befunna böra överflyttas till anstalt för obildbara sinnesslöa. Det anförda skälet för att avgiften bör vara densamma å statens epileptikeranstalt som å övriga epileptikeranstalter gäller sålunda icke beträffande de i anstaltens skolhem och å dess småbarnsavdelning intagna, utan endast beträffande arbetshemseleverna, för vilken kategori emellertid något mer än hälften av det till 222 uppgående antalet platser å Vilhelmsro äro avsedda. Och i själva verket tala flera skäl för att avgiften sättes lägre för skoleleverna och småbarnen å anstalten.

Härför talar nämligen först och främst det förhållandet att, om avgiften blir densamma för barn och vuxna, skulle detta innebära, att de, som ha att erlægga vårdavgiften, finge vida större utgift för barnen, ty för fallandesjuka, som efter fyllda 16 år alltjämt behöva anstaltsvård, erhålles ju bidrag till vårdavgiften genom det för sådana utgående invaliditetsunderstödet, alltefter hemortens dyrgruppsplacering växlande mellan 250, 350 och 450 kronor om året, och det kan ju icke vara någon anledning att belasta enskilda respektive landsting med större utgifter för epileptiska barn än för vuxna fallandesjuka. Genom att sätta avgiften för skolelever i statens epileptikeranstalt och för där intagna småbarn så högt som till 1 000 kronor, skulle det i övrigt för mången, som ej kan direkt betecknas som mindre bemedlad och sålunda ej kan av kommunen få hjälp som sådan men dock har mycket begränsade ekonomiska möjligheter, såsom exempelvis en småbrukare eller mindre löntagare, kunna bli så gott som omöjligt att få anstaltsvård för sitt epileptiska barn — något som vore högst beklagligt både

för familjens skull och för det epileptiska barnets egen skull. Med hänsyn till den nervositet och lynnesretlighet, som ofta är ett för det epileptiska barnet utmärkande drag, blir ett sådant barn ofta till en tung börda för hemmet, innebärande en stark påfrestning å de övriga familjemedlemmarnas nervsystem. Och för det epileptiska barnet självt kan det bli av den allra största betydelse att vid så tidig ålder som möjligt bli intaget å epileptikeranstalt för att där bli föremål för den nu brukliga permanenta epilepsibehandlingen. Medan epileptiska barn, som äro sinnesslöa, kunna vinna inträde å vårdhem för sinnesslöa barn, har det däremot hittills i stort sett i vårt land varit omöjligt att ett intellektuellt mera fullmåligt epileptiskt barn kunnat före skolåldern få anstaltsbehandling — å Vilhelmsro finnes endast en liten provisorisk avdelning med 7 platser för sådana småbarn. Ett av de viktigaste skälen för statens övertagande av Vilhelmsro var också att få anstalten utbyggd med ett särskilt småbarnshem, där epileptiska barn kunde bli mottagna för erhållande av rationell behandling och vård så snart sjukdomen givit sig tillkänna. Hur viktigt detta är framgår av erfarenheten från Danmark, där denna vårdfråga är ordnad. Därifrån har sålunda meddelats att cirka 50 % av de å deras barn-epileptikeranstalt intagna bli botade, medan ett fortskridande psykiskt förfall hos det epileptiska barnet var det vanliga, innan småbarnshem för epileptiska barn blivit upprättat, då den rationella epilepsibehandlingen dessförinnan i allmänhet ej hade kunnat komma de epileptiska barnen till del före skolåldern. Vid sådant förhållande vore det ju i hög grad olyckligt, om epileptiska barn i vårt land icke skulle kunna bliva föremål för erforderlig behandling, därför att avgiften för barn vid statens epileptikeranstalt sättes så högt, att det i vissa fall kan bli ett ekonomiskt hinder härför.

Det är också att märka, att medicinalstyrelsen uti sin i november 1937 till Kungl. Maj:t ingivna framställning om statens övertagande av Vilhelmsro räknade med en vårdavgift av allenast 1 krona 50 öre om dagen, motsvarande alltså en årsavgift av något över 500 kronor, d. v. s. föga mer än hälften av den nu till 1 000 kronor upptagna vårdavgiften. Det kan emellertid ifrågasättas, om icke vårdavgiften för skolelever och småbarn vid Vilhelmsro epileptikeranstalt, sedan den blivit statlig, bör sättas ännu något lägre. Vid statens uppfostringsanstalter för vanartade sinnesslöa barn var vårdavgiften nämligen till en början endast 365 kronor om året och då den vid 1923 års riksdag höjdes, för att utan ökad kostnad för anstalterna i fråga kunna få med hänsyn till den förut alltför långa arbetstiden erforderlig ökning i antalet personal, stannade ökningen vid 35 kronor eller 400 kronor om året för de här intagna, som icke vore behäftade med epilepsi, medan vårdavgiften för sådana höjdes till 800 kronor. Då det väl dock måste betecknas som mindre tilltalande att en statsanstalt tar olika vårdavgifter för sitt klientel allt efter graden av behovet av tillsyn, kan det vara skäl att vårdavgiften för de epileptiska barnen å statens uppfostringsanstal-

ter för vanartade sinnesslöa sänkes till det belopp, varmed vårdavgiften utgår för de övriga å dessa anstalter intagna, 400 kronor. I så fall synes oss rimligt, att vårdavgiften icke heller vid statens epileptikeranstalt sättes högre än 400 kronor för barn, som ej uppnått 16 års ålder, varemot det av medicinalstyrelsen anförda skälet talar för att vårdavgiften för övriga å Vilhelmsro epileptikeranstalt intagna bibehålles vid hittillsvarande belopp, 1 000 kronor.

Beträffande de ekonomiska konsekvenserna av här föreslagna ändringar är följande att nämna. Å uppfostringsanstalterna för vanartade sinnesslöa barn är antalet med epilepsi behäftade så ringa, att den för sådana ifrågasatta sänkningen av nu utgående avgift icke har någon nämnvärd betydelse. Då antalet å Vilhelmsro epileptikeranstalt intagna skolelever och småbarn — enligt vad vi inhämtat — uppgår till c:a ett 90-tal, komme däremot den föreslagna sänkningen av avgiften för dem från 1 000 kronor till 400 kronor om året att innebära en ökad utgift för anstalten med något över 50 000 kronor för år.

Med stöd av det här ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag rörande vårdavgift vid Vilhelmsro epileptikeranstalt, att den för där intagna, som ännu ej uppnått 16 års ålder, sättes till 400 kronor om året.

Stockholm den 21 januari 1939.

Gustaf Strömberg.

Gust. Björkman.

J. Sandén.

Carl Eriksson.
